

tionalitetsprincippet, og at der ikke må vælges en løsning, som myndigheden burde have kunnet se, var unødvendigt dyr.

3.1.2. Andre ændringer

Miljøbeskyttelseslovens hovedområde er regulering af forurenende virksomhed forstået som anlæg, aktiviteter m.v., der kan medføre forurening. Formuleringen af miljøbeskyttelseslovens tilsyns- og håndhævelsesregler afspejler, at loven hovedsagelig regulerer virksomhed og ikke produkter/varer. Imidlertid er der også (bl.a. som gennemførelse af EU-regler) udstedt regler, der stiller krav til visse varer, f.eks. krav vedrørende forurening fra mobile ikke-vejgående maskiner, og krav om pantmærker på emballager til øl og læskedrikke. Lovens tilsyns- og håndhævelsesregler bør afspejle dette.

Der foreslås derfor ændringer i lovens § 87, der præciserer, at myndighederne har hjemmel til ikke alene at udtage prøver af f.eks. spildevand til analyse, men også har hjemmel til at udtage eksemplarer af regulerede varer til nærmere undersøgelse uden at betale herfor. En sådan udtrykkelig hjemmel findes i kemikalieloven og i en lang række andre love, der regulerer produkter/varer.

Håndhævelsesbeføjelserne i § 69 foreslås endvidere suppleret med en hjemmel til at kræve, at den ansvarlige trækker ulovlige varer tilbage fra markedet.

Endvidere foreslås det, at § 72, hvorefter myndighederne kan kræve oplysninger, omfatter den ansvarlige for markedsføring af regulerede produkter. Dette er ikke klart i dag, hvor den omfatter »den, der er ansvarlig for en virksomhed, der kan give anledning til forurening«.

3.2. Lov om beskyttelse af havmiljøet

3.2.1. Ændringer som opfølgning på lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter

Egenkontrol og andre oplysninger fra skibe og platforme spiller i praksis en afgørende rolle for kontrollen med havmiljølovens overholdelse.

Efter lov om beskyttelse af havmiljøet (havmiljøloven) kan der fastsættes regler om egenkontrol efter § 24 og § 32. Efter § 24 kan der fastsættes regler om skibes pligt til anmeldelse af affald. Hjemlen er udmøntet i bekendtgørelse om modtagefaciliteter for affald fra skibe, om skibes aflevering af affald og havnes affaldsplaner. Efter § 32 kan der fastsættes regler om, at virksomheder, der sælger eller leverer brændstof til skibe eller platforme, for egen regning skal indhente,

opbevare og udlevere dokumentation for mængde og sammensætning af det brændstof, de sælger eller leverer til skibe eller platforme. Hjemlen er endnu ikke udnyttet.

I andre tilfælde fastsættes krav til egenkontrol konkret. Det kan ske som en del af tilladelser eller godkendelser f.eks. efter § 27, § 30 eller § 33.

Derudover er der f.eks. oplysningspligt i medfør af lovens § 38, hvorefter alle ejere, brugere og førere af samt lodser på skibe straks skal indberette, såfremt der sker udtømmning eller dumpning, eller der sker kollision eller grundstødning, eller der af andre grunde er fare for udtømmning. Der skal i den forbindelse på anmodning gives alle oplysninger, som har betydning for iværksættelse af foranstaltninger for at forhindre eller bekæmpe forurening af havet.

Der kan forekomme tilfælde, hvor selvinkrimineringsforbuddet vil gøre, at egenkontrolresultater og andre oplysninger ikke kan kræves udleveret.

Inden for havmiljølovens område forekommer mange af de ovenfor under afsnit 2.3 beskrevne problemtyper, ligesom en del af de nævnte redskaber vil kunne være relevante i større eller mindre omfang.

Der kan være behov for, at der etableres en hjemmel for myndighederne til at foretage undersøgelser for den ansvarliges regning i tilfælde, hvor oplysninger ikke kan kræves af den pågældende, fordi man er inde i en situation, der er dækket af § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

Et eksempel kan være, hvis et rederi nægter at udlevere data om sejlroute m.v. på en hurtigfærge i et tilfælde, hvor myndighederne har konkret mistanke om, at færgen har sejlet uden for den godkendte rute. Her vil det være relevant, at myndighederne (med teknisk bistand fra et sagkyndigt firma) for rederiets regning kan uddrage de ønskede oplysninger af færgens »sorte boks«. For yderligere eksempler henvises til bemærkningerne til § 2, nr. 3.

Med hensyn til overtagelse af fremtidig egenkontrol, vurderes dette umiddelbart ikke at være praktisk relevant inden for havmiljølovens område. Meget af den egenkontrol, der skal foretages er af en art, hvor det ikke giver mening, at myndighederne overtager den (f.eks. anmeldelse af affald m.v.). F.s.v.a. platforme, vurderes en overtagelse af egenkontrollen at være urealistisk p.g.a. platformenes beliggenhed og sikkerhedsforhold.

Adgangsbestemmelserne i §§ 42 og 45 indeholder ligesom miljøbeskyttelsesloven ikke klar hjemmel til at fjerne dokumenter og genstande, samt til at få adgang til og evt. fjerne medier, hvorpå elektroniske data